

DENTAL WARS – EPISODE II

Bakterierne angriber (Attack of the Bacteria)

AF SPECIALDYRLÆGE
JENS RUHNAU, DIPL.EVDC.

Efter endt periodontal behandling, dannes ny biofilm med bakterier i løbet af få timer. Denne plak fjernes bedst mekanisk, dvs. ved tandbørstning. Tandbørstning anbefales på hunde en gang dagligt. Det er derfor vigtigt at klienterne hurtigt efter en tandbehandling følger op derhjemme med hjemmeprofylakse. For at opnå det bedste resultat skal klienterne informeres om behandlingen, vores forventninger til dem og de skal udstyres med det rigtige værktøj til at gøre arbejdet. Og så skal de motiveres. Her følger erfaringer fra TandDyreklinikken.

VÆRKTØJET

"Gammeltags" nylon tandbørster er generelt for hårde i børsterne og den skarpe overkant på børstehårene, kan lædere det yderste epithellag på gingiva og mucosa. Jeg anbefaler en ultra-soft tandbørste med børstehår, som dels sidder meget tæt, er meget bløde og samtidig er afrundede på spidsen. Til hunde med kraftig gingivitis, eller hunde som er nyligt opererede i mundhuen, anbefaler jeg mega-soft tandbørster. De har 10-15 gange så mange børstehår som nylonbørster. På TandDyreklinikken anbefaler vi tandbørster fra det Schweiziske firma Curaprox. Det er børster af høj kvalitet, som opfylder de nævnte behov.

Når gingiva er blevet vant til daglig tandbørstning og ikke længere er så inflammatorisk, kan man skifte til en soft

børste. På dette tidspunkt har hunden måske også vænnet sig så meget til den daglige tandbørstning, at man kan få den til at åbne munden så man kan børste på indersiden. Her er den tohovedede tandbørste fra Petosan et godt valg. Den børster på begge sider af tanden samtidigt og kommer let helt ind på de bagerste tænder. Den fås i flere størrelser og er senest kommet i en mini-udgave til de helt små hunde og katte. Petosan laver også en Oral-Cleaner, som er en fiberklud man tager på fingeren. Den kan være anvendelig i en tilvænningsperiode, men er efter min mening ikke god nok til brug i det lange løb. Den kommer ikke langt nok ind bagerst og den renser kun fladerne og efterlader plak i revner og mellemrum. Til de dedikerede klienter har vi på TandDyreklinikken god succes med at udlevere interdentalbørster til brug i særlige områder. Interdentalbørsten bruges til at rense i en blottet furkatur eller et mellemrum, hvor der samles plak. Interdentalbørsten laves i forskellige tykkelser og vi bruger en farvekode og en probe til at bestemme den korrekte størrelse.

TILBEHØR

Tandpasta er tilsat slibemiddel og har derfor en positiv indvirkning på effektiviteten af tandbørstningen. Til ukomplicerede inflammationstilstande og til ren profylakse anbefaler jeg en tandpasta med slibemiddel og motiverende smag. På TandDyreklinikken sæl-

Interdental børster. Farvekode angiver størrelsen/bredden på børsten

Probe til at vurdere interdental rummet. Farvekode som passer til børsterne

ger vi tandpasta fra Petosan med smag af kylling. Hundetandpasta bør ikke indeholde fluor, der humant er tilsat for at forebygge karies. Karies er sjældent forekommende hos hunde. Til hunde med aktive inflammationer i mundhulen anvender vi Forever Bright tandpasta fra Forever Living Products. Den indeholder Aloe Vera og Propolis som hæmmer dannelsen af plak. Klorhexidin er også et effektivt stof til at fjerne bakterier i mundhulen. Det kan især bruges lokalt i forbindelse med ophealing efter kirurgi eller ved lokale infektioner. Jeg anbefaler normalt kun brug i kortere intervaller af omring en til to ugers varighed. Der findes en 0,12% klorhexidin gel med kødsmag (Stomodine) som har en god bakteriehæmmende effekt. Bemærk dog at der kræves en højere koncentration for at få en bakteriedræbende effekt. Her anbefales 0,5% Curasept gel. Der findes også orale opløsninger i alt fra 0,01% til 0,2% klorhexidin, men vælg opløsninger uden smag af mint, da de færreste hunde bryder sig om det. Specielt fremstillet til hunde og katte er Hexarinse mundskyl klorhexidin med smag og VetAquadent, en klorhexidin og Xylitol blanding som tilsættes drikkevandet. Endelig findes der tyggeting som modvirker dannelsen af tandsten. På TandDyreklinikken anbefaler vi f.eks. Oral Bar fra Royal Canin, Dentastix fra Pedigree og Buccadog, store tyggelapper fra Aptus.

På det seneste er vi på TandDyreklinikken med god effekt begyndt at bruge en gel med et kompleks af esterificerede fede syrer (TetraDecanolComplex). Det har længe været kendt at have en antiinflammatorisk effekt og brugt til led- og muskelsmerter. Man har nu vist, at der ved applicering direkte på gingiva også ses en god effekt dér – samtidig med at "bivirkningen" er effekt på led og muskler også. Gelen er velsmagende og tages velvilligt af hunde. Den sælges i små dosis-kapsler som påføres dagligt, hver anden dag eller efter behov. Denne type fodertilskud som har gavnlige ef-

fekt på sundheden i mundhulen, tror jeg fremover vil blive en vigtigere del af hjemmeprofylaksen.

KUNSTEN AT MOTIVERE KLIENTER

På TandDyreklinikken indførte vi for to år siden et system vi kalder for "Trafiklys-Systemet". Det inddeler patienterne i grupperne rød, gul eller grøn, hvor den røde gruppe har kraftig periodontal sygdom, gul gruppe er middelgruppen og grøn gruppe har lidt eller ingen periodontal sygdom. Trafiklys-Systemet blev oprindeligt indført for at systematisere kriterierne for hvor tit vi ønsker at se patienterne til kontrol og opfølgende behandling. Det har dog vist sig at være stærkt motiverende for klienterne, der gennem hjemmeprofylakse kan arbejde sig op gennem grupperne fra rød eller gul til grøn gruppe. Rammerne for hvornår patienterne falder i de nævnte grupper, kan defineres individuelt fra klinik til klinik og skal måske endda reguleres undervejs som systemet finder anvendelse. Vi har på Tanddyreklinikken valgt at lægge intervallerne for genindkaldelse for rød, gul og grøn gruppe på hhv. 4, 8 og 12 måneder. Det betyder, at ejerne fra starten af forløbet ved hvad planen er på lang sigt.

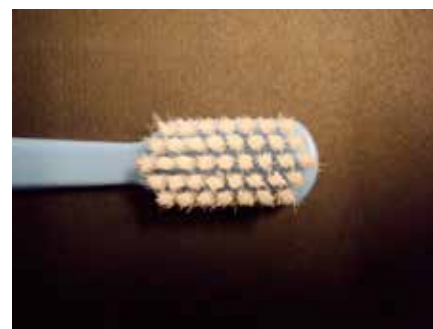
Når vi som dyrlæger kan tilbyde den samlede "palet" af lege artis tandbehandling, værktøj til hjemmeprofylakse, instruktion, motivering og opfølgning – så opnår vi den maximale effekt til gavn for mundhulens sundhedstilstand hos vores kæledyr.

Kirurgisk børste (Mega Soft) med mere end 12.000 børstehår

Nylon børste med omkring 800 børstehår

Ultra Soft børste med 5460 børstehår